

Ärende: VN/18706/2020

Begäran om utlåtande om utkastet till undervisnings- och kulturministeriets förordning om ändring av undervisnings- och kulturministeriets förordning om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning

Lausunnonantajan lausunto

Allmänna synpunkter på utkastet till förordning

Utlåtandet i sin helhet ges gemensamt av Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, Optima samkommun och Axxell utbildning Ab.

Andra stadiets yrkesutbildning genomgick år 2018 en genomgripande reform som är den största reformen på årtionden på det finländska utbildningsfältet. Reformen föregicks av dramatiska finansieringsnedskärningar. Ett syfte med den nya yrkesutbildningen var att jämställa studerande oberoende av ålder och utbildningens framskridande utgående från visande av kunnande. En tanke var också att förenkla yrkesutbildningens lagstiftning och finansiering samt sporra till goda prestationer och utbudet av utbildning som behövs på arbetsmarknaden.

Ändringarna i lagstiftningen som reglerar andra stadiets yrkesutbildning har sedan ikraftträdandet 1.1.2018 duggat tätt. Finansieringssystemet som före reformens ikraftträdande var snårigt har om möjligt blivit ännu svårare att greppa för upprätthållarna i den strategiska styrningen av verksamheten. Finansieringen har förutom de snåriga beräkningsgrunderna även blivit finansiering i skurar vilket omöjliggör en långsiktig ekonomisk planering och framförhållning för upprätthållarna.

Synpunkter på den föreslagna definitionen av studerandeår

I beräkningen av studerandeår föreslås förändring där juli månad inte skulle generera studerandeår, totalt 31 dagar. I nuvarande modell genererar lediga perioder som överstiger fyra veckor inte studerandeår. Förändringsförslaget torde grunda sig på att några upprätthållare spelat med inskrivningen av nya studerande. För att motverka detta kunde tydligt direktiv från ministeriet ha räckt, å andra sidan är det bra att byråkratin med registreringen av studerandes lediga perioder i

Koski systemet upphör i och med förändringsförslaget. Förslaget får däremot inte bidra till att flexibiliteten i yrkesutbildningen lider, vi vill också påpeka att största delen av yrkesutbildningens studerande är äldre än 20 år.

Vi är av samma åsikt som yrkesutbildarnas intresseorganisationer (AMKE, Kommunförbundet, Bildningsarbetsgivarna och EOL) att läropliktigas studiestart räknas från och med 1.8. Detta skulle förenkla beräkningen av studerandeår för denna grupp studerande utan att riskera minska effektiviteten för andra grupper studerande inom yrkesutbildningen.

Inom naturbruks-, turism- och restaurangbranscherna är juli månad högsäsong då utbildning och yrkesprov genomförs. "Julimodellen" kan förvränga fördelningen av finansiering upprätthållarna emellan.

Synpunkter på kostnadskoefficienterna för examina, handledande utbildning och övrig utbildning

Vi ser det som gott att man tar tillvara den statistik som finns från kostnadsuppföljningarna upprätthållarna rapporterar. I motiveringarna framkommer dock inte exakt hur olika examen har placerats i kostnadsgrupperna, och på basen av vilken rapportering.

Ser man exempelvis på lantbruksbranschen inverkar ändringarna i finansieringskorgarnas innehåll och korgarnas koefficient hårt. Lantbruksbranschen som är väldigt kapitalintensiv i maskiner och anläggningar riskerar bli ännu mera ekonomiskt hårt trängd om förslaget förverkligas. Under åren av massiva nedskärningar i finansieringen har upprätthållarna tvingats avstå från investeringsbeslut och nuvarande finansieringen med de spridda skurarna av extra finansiering kan på inget sätt lappa de brister som uppstått eftersom framförhållningen i ekonomiska prognosen saknas. Ekonomiska påverkan ses särskilt hos upprätthållare som inte är s.k. mångbranschiga.

I förslaget sägs att förhøjningskoefficienten för arbetskraftsutbildning sänks från 0,25 till 0,09 rörande yrkes och specialyrkesexamen. Med tanke på diversiteten i yrkesutbildningen kan denna sänkning inte genomföras enligt förslaget. Vi förutsätter därför att denna sänkning inte genomförs om förslaget till beräkningen av studerandeår verkställs. Förslaget till förhøjning av koefficienten för VALMA/TUVA utbildningarna är befogad och bör genomföras.

Synpunkter på höjningskoefficienterna för inkvartering

Kostnaderna för inkvartering har ökat, sannolikt kommer de ytterligare att öka i och med den förlängda läroplikten och kostnadsfria andra stadiet. Förslaget till förändring i förordningen är bra.

Synpunkter på examenstypkoefficienterna

Förslaget att höja finansieringskoefficienten för yrkes- och specialyrkesexamen är mycket bra eftersom möjligheterna att uppbära studerandeavgifter om 15 % sällan kan verkställas. Detta kan förhoppningsvis kompensera ändringarna inom kostnadsgrupper för yrkes- resp. specialyrkesexamen. För det kontinuerliga lärandet bör finansieringsgrunden för yrkes och specialyrkesexamen stärkas, något som måste tas i beaktande i förnyandet av förordningen.

Vi kräver att finansieringsbasen för yrkes- och specialyrkesexamen stärks för att fylla målsättningen om det kontinuerliga lärandet. Förändringarna i arbetslivet förutsätter ett brett utvecklande av kunnandet, en utveckling som även behöver finansiering.

Synpunkter på insamlingen och kalkyleringen av arbetslivsrespons från läroavtalsutbildningen för företagare

Förslaget på att en företagare inte ska ge arbetslivsrespons på sitt läroavtal på egna företaget och att denna förfrågan ersätts med en högre koefficient är bra.

Andra synpunkter

-

Gripenberg Max
Optima

Karp Ulrica
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, skn - Gemensamt utlåtande av upprätthållarna SÖFUK/Yrkesakademin i Österbotten, Optima och Axxell